

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kašja vsak četrtlet in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemšjo 5 K, za druge izvenavstrijke 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštno proste.

Mi zmagujemo.

Zgodovina se ne more razvijati nazaj, ampak samo naprej. Zgodovina Slov. kmečke zveze pa je ta, da vedno napreduje in zmaguje. Mi si osvajamo postojanko za postojanko, druge stranke jih izgublajo. Razvoj sedanjega volilnega boja nam kaže že danes, da ostane Slovenska kmečka zveza tudi pri teh volitvah zvesta svoji stari zgodovini, ki govori o napredkih in zmagah.

Kako to, da mi napredujemo in zmagujemo? Ker se borimo za pošteno stvar in s poštenimi sredstvi. Naša stranka edina se bori za sv. vero svojih očetov, za jezik svojega naroda in za splošni gospodarski napredek. Mi ne hujskamo proti cerkvi in duhovščini, kakor delajo liberalci, ne zaničujemo milega nam slovenskega jezika kakor nemškutarji, in ne tiramo enega stanu v boj proti drugemu, kakor delajo socialni demokratje. Na ponosno razviti zastavi Slovenske kmečke zveze se sveti v zlatih črkah staro bojno geslo slovenskega naroda: Vse za vero, dom, cesarja!

Borimo se za svoj program s poštenimi sredstvi! Mi obsojamo laž in obrekovanje, obsojamo nasilje in divjanje. Našemu programu se ni treba bati luči. Ž njim lahko stopamo pred vsakega poštenega človeka. Našemu programu tudi ni treba surove sile, kajti pravica in resnica morate sami zmagati.

Vse trezno slovensko ljudstvo se zato s studom obrača od onih, ki rabijo v sedanjem volilnem boju surova sredstva, ki ne ubogajo svojega nadpastirja, ki svari v pastirskem listu z očetovsko-skrbnimi besedami:

„Nikakor pa volilno gibanje ne sme dobiti viharnega značaja. Bog je Bog miru. Zaradi volitev se nikar ne dajte zapeljati k nemiru in zavoditi k zdražbam, ali celo k nasilstvom!“

Ravno radi tega pa, ker se borimo za pošteno stvar in s poštenimi sredstvi, se ogromna večina spodnještajerskega ljudstva zbira za volitve v našem taboru. Mi zmagujemo s svojim pravičnim in nedotakljivim programom ter z mirnim načinom svojega vojevanja. Na tej poti hočemo in bodemo vstrajali. Volilcem pa kličemo z vspešnimi besedami našega vladarja v pastirskem listu:

„Tako pa zasadite in razvijte krščansko-katoliški možje, prav visoko svoj prapor, da bodo vsi vedeli, kdo da ste! Zberite se okrog bandera, ki je ozaljšana s križem in z dvoglavim orlom, in držite se ga neomajeno!“

Vsi na delo za popolno zmago!

Razne novice.

* **Pozor!** Začele so se raznašati glasovnice in legitimacije. Če bi raznašalec glasovnico ali legitimacijo zadržal, naznanite ga, ker je kaznjiv z zaporom od enega tedna do treh mesecev.

* **Za volitev.** Izkaznica ali legitimacija mora obsegati 1. številko, pod katero je dotični volilec vpisan v volilnem imeniku. 2. Kraj, dan, ura začetka in konca volitve. 3. Ime in bivališče volilca. Če kak volilec še 24 ur pred volitvijo še ni dobil izkaznice, mora si iti tja po njo, kjer se jo dobi. To je že poprej na običajen način razglasiti. Če je kdo izgubil izkaznico, sme od c. kr. okr. glavarstva terjati novo. To velja za izkaznico. Za glasovnico pa velja: Imeti mora pečat okrajnega glavarstva. Če se je glasovnica pokvarila ali izgubila, terjati sme volilec drugo, in sicer že pred volitvijo naravnost od c. kr. okr. glavarstva ali pa na dan volitve od volilnega komisarja.

* **Glasovnice** so se začele dostavljati volilcem. Glasovnice morajo imeti pečat okrajnega glavarstva, sicer so neveljavne. Obenem z glasovnico se mora dostaviti tudi izkaznica ali legitimacija. Če ti izpolni kdo glasovnico proti tvojemu naročilu, je kaznjiv z zaporom od enega do 6 mesecev.

* **Tajna volitev.** Nikomur na svetu ti ni treba pokazati, kako si glasovnico izpolnil. Ako bi te liberalni in nemškutarji dostavljali glasovnice silili, koga moraš zapisati, ali pa ti grozili na katerikoli način, sporoči nam. Tudi to je namreč kaznjivo.

* **Nobenega strahu.** Kdor grozi volilcem s kako gospodarsko škodo, torej s škodo na premoženju in dohodkih, je po postavi za varstvo volilne svobode

kaznjiv s strogim zaporom od enega do 6 mesecev, v slučaju obtežljivih okoliščin s strogim zaporom do enega leta. Če se kateremu naših pristašev na opisan način grozi, naj javi to takoj vodstvu Slov. kmečke zveze. Postopalo se bo brezobzirno.

* **Agitatorjem.** Nasprotni agitatorji hodijo že od hiše do hiše. Tudi našim agitatorjem je treba, da si razdelijo v vsaki fari hiše in jih obhodijo. Če so nasprotniki napisali na glasovnico ime nasprotnega kandidata, se lahko prečrta, in napiše na glasovnico naš kandidat.

* **Podrobno delo.** Zbirajte pristaše blizu skupaj ležečih hiš na sestanke in agitirajte na njih za naše kandidate. Naredite še zborovanja v vsaki župniji, četudi kandidat ne more na zborovanje! Zberite si govornike iz svoje srede.

* **Oviranje kandidature.** Ker hočejo nasprotniki po nekod nastopiti s silo proti kandidatom, jim kličemo v spomin določila postave, ki določa kaznenega do 6 mesecev za vsakega, ki bi rabil zoper kakega kandidata silo. Tudi te postave se bomo začeli brez ozira posluževati.

* **Zaupniki na volišču.** Na željo strank, ki se poganjajo za kandidate, mora c. kr. okrajno glavarstvo dovoliti, da je pri celem volilnem dejanju od začetka do konca, torej tudi pri štetju glasov, navzočih v volilnem prostoru nekaj (2 do 5) strankinih zaupnikov. Te zaupnike more par veljavnih volilcev iste občine pravočasno pred volitvijo naznaniti c. kr. okrajnemu glavarstvu, ki izbere izmed njih za vsako stranko primerno število.

* **Pravice zaupnikov.** Zaupniki stranke na volišču imajo pravico, ugovarjati proti oddaji kakega glasu, ali pa zahtevati oddajo glasu, če se zabranjuje. Ako se jim ne ugodí, smejo dati ugovor na protokol.

* **Pozor, občine!** Radi sejmov so poslanci S. K. Z. dosegli, da bo čim preje odpravljena točka c) razglasa namestnje od 26. aprila 1911, to je, da se sme gnati na sejem le žival iz dotičnega političnega okraja. Naj občine in podružnice Kmetijske družbe napravijo takoj prošnje na namestnijo in jih pošljejo S. K. Z. v Maribor, ki jih bo po svojih poslancih takoj predložila na pristojno mesto in zahtevala, da se jim ustreže.

* **Narodnost, kje si?** Soustanovitelj Narodne stranke je tudi šentlenartski notar Stupica. Bil je stebber liberalne bodočnosti. Kako trhli pa so ti stebri, je pokazala zanimiva kazenska razprava dne 28. maja med Malikom in dr. Plachkyjem. Tam je notar Stupica kot pričča pod prisego to-le izpovedal: Notar Stupica je zaprosil pri nemški ptujski šparkasi posojilo v visokosti 40.000 K. Prostovoljno je zato obljubil: da se politično ne bo nagibal na nobeno stran. Vse prošnje za posojila, ki se bodo vložile v njegovi pisarni, bo naklonil nemški ptujski šparkasi, ne pa slovenskim denarnim zavodom. To je obljubil ustanovitelj Narodne stranke, notar Stupica dr. Plachkyju in ptujskemu Ornigu. Pri volitvah l. 1907 je ta veliki narodnjak in liberalce glasoval za Malika. Taka je liberalna stranka in velika je njena drznost, da si upa sploh še med slovensko ljudstvo.

* **Romanje na Trsat** boče 9., 10. in 11. julija pod istimi pogoji kot lansko leto. Predpriprave so v teku, in v kratkem se objavijo natančnejši podatki.

* **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva je danes, dne 1. junija promoviran na dunajskem vseučilišču g. Ivan Rajšp iz Pragerskega.

* **Svarilo.** Zvedelo se je, da hodi neki „učitelj“ Mihael Ratej po Spodnjem Štajerskem okoli kot agent tiskarne sv. Cirila v Mariboru. On sprejema bojda tudi naročila za tiskarno in predplačila. Podpisana tiskarna tem potom izjavlja, da sploh nima nobenega agenta, da ni pooblastila niti Mihaela Rateja niti koga drugega, prejemati tiskovna naročila ali denar, in da je vsak, ki bi se izdajal kot agent za našo tiskarno, navaden goljuf, katerega se naj nam blagovoli naznaniti.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

* **Osrednja zadruga** za vnovčevanje živine in posepevanje živinoreje je priredila v nedeljo, dne 28. maja dva gospodarska shoda. Prvi se je vršil dopoldne ob 9. uri v Slov. Bistrici in je bil zelo dobro obiskan. Otvoril ga je dež. posl. Novak; za predsednika je bil izvoljen g. Pušnik, župan iz Črešnjevca. O namenu in ciljih Osrednje zadruge je govoril njen poslovodja Zebot iz Maribora, na kar je lepo število kmetov pristopilo. — Popoldne se je vršil enak shod

v Hočah. Otvoril ga je g. Gselman, predsedoval je g. Peter Frangež. Tudi v Hočah je priglasilo večje število živinorejcev svoj pristop v zadrugo. Kjer želijo še enake gospodarske shode, naj naznanijo to Osrednji zadrugi v Mariboru, Stolna ulica 6.

Maribor levi breg, St. Lenart, Zg. Radgona, Ljutomer.

Kandidat Slovenske Kmečke zveze je:
Ivan Roškar, kmet, Malna.

m **Volilni shodi** kandidata g. Roškarja na trojiško nedeljo dne 11. junija 1911. Sv. Margjeta ob Pesnici jutraj po sv. opravilu. Sv. Trojica v Slov. gor. popoldne po večernicah v prostorih samostana. Somišljeniki, skrbite, da bo shod mnogoštevilno obiskan. Na binokostni ponedeljek, dne 5. t. m. ima kandidat g. Roškar predpoldne shod pri Sv. Barbari in popoldne pri Sv. Martinu.

m **Ali Roškar ali Girstmayer?** Po pravici rečeno, se mi zdi to vprašanje zelo neumno; kajti kar se tiče osebe, ki naj zastopa na Dunaju spodnještajerskega kmetovalca, je vprašanje ravno takšno, kakor če bi kdo vprašal ovco: „Kdo te naj varuje? Ali pastir, ali pa volk?“ Toda nejasnost pri mnogih volilcih, ki sem jo zasledil, ko me je bil posel slučajno zanesel v Slov. gorice, mi ne da miru, da tudi jaz, ki se sicer ne vtkam v politiko, zinem, ter v zadnji uri povzdignem glas v svarilo volilcem in kmetovalcem sploh, katerim iz vse duše želim, da bi iztekla volitev njim in njihovemu stanu v korist. Pripovedoval pa drugega ne bom nič, kakor dogodek, ki se je vršil pri letošnjem občnem zboru Kmetijske družbe v Gradcu, in ki sem ga kot delegat neke spodnještajerske podružnice sam videl in slišal. Ne zamolčim obenem občitanja kmečki stranki in g. Roškarju, da se ta dogodek že ni kar pri prvem nastopu Girstmayerjevem pribil na javno tablo v svarilo pred Girstmayerjem vsem, ki jim je za kmečki stan še količkaj mar.

Našim volilcem je znano, da daje država za povzdigo živinoreje skozi 9 let po šest milijonov kron. Za to ima tudi g. Roškar veliko zaslugo. Od letnih 378.000 K, ki grede od tega denarja Štajerski, ima dobiti Spodnji Štajer blizu eno tretjino. Tako govori določba. Deželni odbor in osrednji odbor Kmetijske družbe, v kojem je Spodnji Štajer prav mačehovski zastopan, sta pa od svot za leto 1910 in 1911 naklonila večji del Gornjemu Štajerju in se je okrajni zastop Steinz pri Gradcu čutil primoranega, zoper „kričevič.“ razdelitev protestirati, ter pozval vse okrajne zastop. Srednjega in Spodnjega Štajerja, naj se temu protestu pridružijo. Pripomnimo pa, da je bil Srednji Štajer še mnogo boljše obdarovan od Spodnjega Štajerja.

Seveda je bila ta razdelitev tudi pri občnem zboru v Gradcu predmet obravnav. Najprej so spodnještajerski delegatje priporočali predlog, da bi se Spodnještajercem dovolilo v osrednjem odboru par zastopnikov več. Zahteva je bila jako skromna; zahtevalo se je manje, nego nam po pravici gre. In čuj-te! Prvi, ki je ta predlog pobijal, in sicer s strupenim sovraštvom do spodnještajerskega kmeta, je bil Girstmayer, in ni miroval, dokler ni predlog padel.

G. Roškar je skušil drugim potom priboriti spodnještajerskemu kmetu pomoč. Povzdignil je glas, slikal našo bedo glede živinoreje, ter v milih besedah, ki so morale iti vsakemu do srea, prosil, naj se mero-dajni činitelji pri razdelitvi državne podpore usmiliijo spodnještajerskega kmeta in mu dačo, kar mu po božji pravici gre. Ko smo tako v resnici ginjeni gledali v govornika, plane neka oseba kakor besna kvišku in začne z nepopisno strastjo kričati nad g. Roškarja: „To vse, kar Roškar govori, je sleparstvo in laž; Roškar slepari in laže!“

Prve trenutke je vse obmolnilo in bilo kakor okamenelo o nečuvnosti napada; potem pa se je vzdignil nepopisno vrišč, ki je z najhujo ogorčenostjo obsojal napad in osebo, ki je bila napadla. In kdo je bil ta človek? Zopet Girstmayer, isti Girstmayer, ki se dober mesec po tem dogodku upa priporočati za zagovornika kmečkih težej Spodnjega Štajerja. Girstmayer je končno sam prebledel, ker je videl, da mu v celem zboru nikdo ni pritegnil. Zato se je čez nekoliko časa oglašil zopet za besedo in prosil gosp.